

LIBO BURÁKY? NA VAA Ā ZAHRADĚŠ?

Pondělí, 29 leden 2018

Arašidy – buráky – podzemnice olejná. Ano, vypadají jako malé žluté kytičky, kdy vyrůstají ze země, ale když je vytáhnete ven, odhalíte jejich kořeny, uvidíte malé drobné ořechy. Nejprve semena obsahují osmáct až padesát procent oleje, čtyřicet až pětáct procent bílkovin, cukry a vitamíny a podle posledních výzkumů vykazují i antioxidační a antibakteriální účinky.

Vědci se domnívají, že pšodní vlastní podzemnice olejná je pravděpodobně Jižní Amerika. První archeologickém prastaré kultury Inků našli v hrobech keramické nádoby staré přes tisíc let, které byly plné arašidů. Pěstování podzemnice se ale po světové rozšíření začalo teprve v době, kdy španělská dobytá země byla ovládnuta rostlinou do Evropy. Odtud je britští obchodníci zavedli do jižní Afriky, aby zúrodnili tamní chudou půdu. Na polích pro ně do úmoru dělali nizozemští pěstiči - Burové, kteří se proti nim vzbouřili. A právě v britsko-burské válce, která trvala tři roky, se začaly "burské arašidy" vyvážet do jižních států Ameriky.

Dnes jsou burské arašidy pro ně, které z nich nejen neodlučitelným doplňkem jídelníčku, ale i zdrojem obživy státní hrdosti. Dokonce se jeden burákový farmář stal i prezidentem Spojených států. Jimmy Carter nebyl jen obyčejný farmář, jak tvrdí někteří historikové, ale skutečně pracoval na burákové farmě a později jednu, která patřila jeho otci, v Georgii i vedl. Pokud to chcete zkusit, můžete si je doma vypěstovat také. Podzemnice olejná vyžaduje kypřejší, výživnou půdu s větším podílem písku. V našich podmínkách rostliny pěstujeme výševem, nejlépe v polovině dubna, do malých květináčů. Ty umístíme tak, aby rostliny měly co nejméně světla, a hojně je zaléváme. Semena klíčí rychle. Semena vysadíme na záhon až po polovině května do prohráté půdy, ve vzdálenosti patnáct až třicet centimetrů od sebe a řádků širokých šedesát až sedmdesát centimetrů. Proti pozdním mrazíkům sazenice chráníme netkanou textilíí.

Během kvetení omezíme zalivku, aby došlo k opylení květů. Po odkvětu sledujeme růst stopek, a jakmile se dotknou země, ihned je přehrneme. Tím podpoříme tvorbu plodů. Pak opět začneme se zalivkou. Burské arašidy začínáme sklízet za sto dvacet až sto padesát dní. Tak dlouhou mají vegetační dobu. Ale jak odhadnout, kdy jsou lusky zralé? Jedině zkouškou, jako to děláme u brambor. Prostě se podíváme pod keč. Rostliny podryjeme rýčem, uchopíme za nás a opatrně vytáhneme z půdy. Zralé lusky posbíráme a necháme sušit na suchém místě. Nejprve nasbírané buráky se dají jíst syrové, dají se péct, pražit, sušit, nasolovat, nakládat do cukru, do sirupu nebo prostě jen vařit. Surový burák přímě z rostliny chutná skoro jako hrášek nebo fazole.

Zkusíte to? Tak hodně štěstí, daniela